

Badanie Keralla Research – 3 kw. 2014

Nastroje i koniunktura w MŚP - Informacja prasowa

Spadły nastroje w firmach

W tym kwartale spadły nastroje w mikro, małych i średnich przedsiębiorstwach - wynika z najnowszego badania Instytutu Keralla Research, który cyklicznie monitoruje MŚP w Polsce. Wskaźnik nastrojów KERNA obniżył się do minus 55,49 pkt.

- Uwzględniając efekt cyklu koniunkturalnego i tak należy odnotować spory spadek optymizmu w przedsiębiorstwach, wskaźnik KERNA obniżył się o 10,03 pkt. (kw./kw.) - mówi Izabella Młynarczyk, analityk rynku Keralla Research. – Ten wyraźny spadek to również efekt wysokiej bazy. Nastroje w drugim kwartale były bardzo dobre, KERN był na poziomie -45,46 pkt., a przedsiębiorcy oczekiwali silnej poprawy kondycji firmy i zdecydowanie lepszej sprzedaży. Równie dobrze oceniali gospodarkę krajową. Najwyraźniej tylko część firm uzyskała sprzedaż na poziomie prognozowanym jeszcze w kwietniu.

Aktualnie za gorsze nastroje w trzecim kwartale odpowiadają przede wszystkim słabe prognozy dotyczące sytuacji ekonomicznej własnej firm na trzeci kwartał. Wskaźnik cząstkowy KERNA odpowiadający za ten konkretnie obszar spadł o 22, 08 pkt. kw./kw. Przede wszystkim mikro przedsiębiorcy zatrudniający do 10 pracowników spodziewają się pogorszenia kondycji firmy. Umiarkowanym optymizmem wykazują się natomiast firmy małe i średnie. Głównie producenci zatrudniający od 50 do 250 osób, którzy mimo słabnącej koniunktury informują o dobrej kondycji.

Z badania Keralla Research wynika, że wciąż jest zdecydowanie więcej optymistów niż pesymistów, jednak odsetek optymistów prognozujących poprawę sytuacji ekonomicznej firmy spadł w tym kwartale z prawie 42% do prawie 31%. Dodatkowo, przedsiębiorcy z lekkim niepokojem patrzą na rozwój krajowej gospodarki. Do 19, 7% stopniał udział przedsiębiorców, którzy oczekują dobrego scenariusza wydarzeń ekonomicznych kraju. Jeszcze kwartał temu ponad 27% badanych było raczej dobrej myśli. Stąd między innymi wciąż ostrożna polityka inwestycyjna w firmach.

Index ZAIR Instytutu Keralla wskazujący na skalę zakupów w MŚP oparty na wskazaniach o wydatkach na inwestycje i rezygnacjach wyniósł minus 66,7 (mniej niż kwartał wcześniej o 5,5 pkt.). Oznacza to nieco słabszą, niż w poprzednim kwartale skłonność inwestycyjną firm MŚP.

- Można spodziewać się, że w trzecim kwartale gospodarka nieco wolnej będzie się choć wiele wskazuje na czasowe wyhamowanie, a nie stały trend. Wciąż wskaźnik KERNA jest na stosunkowo dobrym poziomie. Porównując aktualny odczyt wskaźnika do analogicznego okresu roku poprzedniego i tak notujemy progresję o 5,34 pkt. Również rok do roku Index ZAIR jest nieco wyższy o 1,1 pkt. a jednocześnie od kilku miesięcy rośnie dostępność kredytowa dla przedsiębiorstw. Firmy mają otwarte kredyty na kwotę 293,2 mld zł¹, co świadczy raczej o postawach ukierunkowanych na inwestowanie, niż mrożenie wydatków. Faktem jest jednak, że skala tych inwestycji nie jest tak duża, jak wskazywały na to oceny badanych jeszcze kilka miesięcy temu – dodaje Izabella Młynarczyk, analityk rynku Keralla Research.

Co ważne jednak, MŚP będzie w trzecim kwartale zatrudniać (11,3% deklaruje tworzenie etatów, a tylko 5,1% ich redukowanie). Firmy MŚP będą też kupować szkolenia i płacić za wyższe kwalifikacje personelu (12,5 proc.), zainwestują też w marketing i reklamę (18,5 proc.) oraz remonty i zakupy lokali użytkowych (19,2 proc.). Udział firm deklarujących inwestowanie wyniósł 49,5%, co oznacza, że co drugi przedsiębiorca MŚP, także na trzeci kwartał zaplanował wydatki firmowe.

SZCZEGÓŁOWE WYNIKI Z BADANIA KERALLA RESEARCH

3Q2014 SKANER MŚP

KRAJOWA GOSPODARKA W OCENIE MŚP

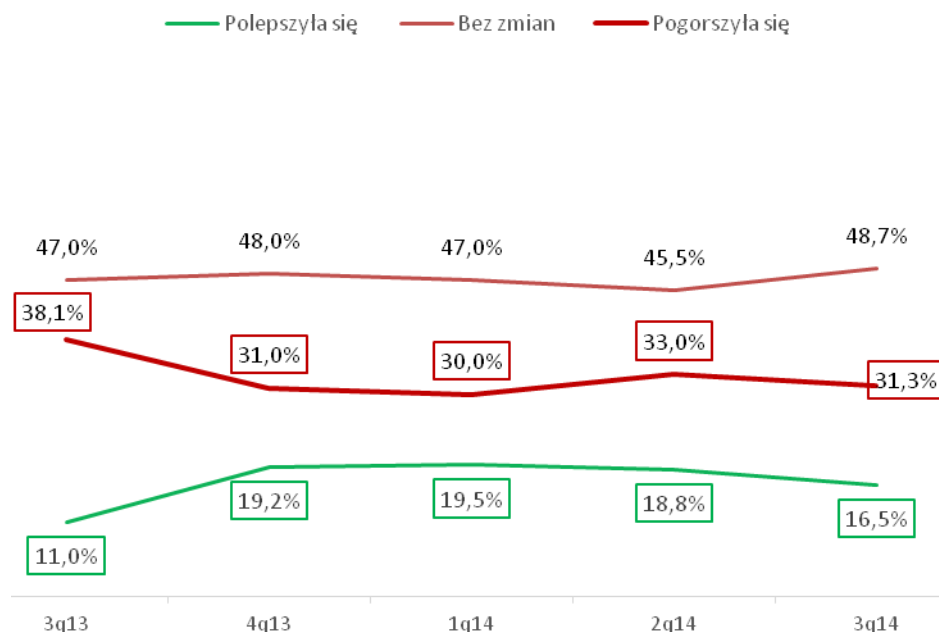
Z badania Keralla Research wynika, że odsetek firm źle oceniających rozwój krajowej gospodarki od roku utrzymuje się na poziomie 1/3 wszystkich badanych. Aktualnie zanotowano 31,3% takich ocen, co jest niewielką poprawą w relacji do poprzedniego odczytu i zbliżoną do ocen wyrażanych jeszcze w końcówce roku poprzedniego.

Należy też odnotować, że od początku roku, co kwartał nieznacznie, ale ubywa przedsiębiorców oceniających pozytywnie sytuację gospodarczą kraju. Choć wydawało się, że po istotnej poprawie nastrojów w drugim kwartale, dzisiejsze oceny wypadną znacznie lepiej, to aktualnie odsetek firm, które wskazują na pozytywny kierunek zmian w gospodarce kraju jest na poziomie 16,5%.

---

¹ Dane NBP z czerwca 2014

Jak zmieniła się sytuacja gospodarcza Polski w ciągu ostatnich 3 m.?
(Pominięto odpowiedź - nie wiem, trudno powiedzieć)

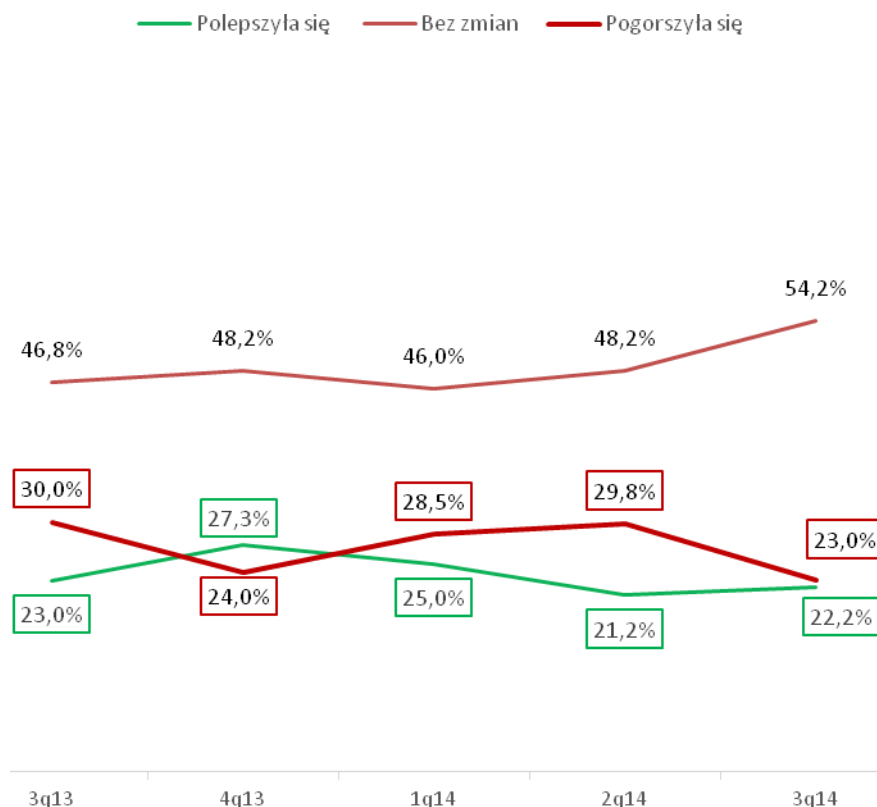
OCENA SYTUACJI WŁASNEJ FIRMY NIECO LEPSZA, NIŻ GOSPODARKI

W tym pomiarze, przedsiębiorców wskazujących na pogorszenie kondycji firmy jest mniej niż kwartał wcześniej (spadek z 23% do 29,8%). Jednak w kontekście bardzo obiecujących prognoz, które badani wyrażali jeszcze kwartał temu (przypomnijmy, że wzrosły oba wskaźniki KERNA i ZAIR), aktualny wynik należy traktować, jako umiarkowanie optymistyczny.

Trudno wnioskować o istotnie lepszej kondycji w firmach, biorąc też pod uwagę fakt, że jedynie 22,2% przedsiębiorców informuje o polepszeniu sytuacji w ich firmach. Warto przypomnieć, że jeszcze kwartał wcześniej ponad 41% badanych prognozowało, że sytuacja w ich firmach ulegnie poprawie. Można więc zakładać, że w wielu wypadkach, były to prognozy nieco na wyrost.

W analogicznym okresie roku ubiegłego o polepszeniu kondycji firmy informowało, 23% czyli niewiele więcej niż obecnie

Jak zmieniła się sytuacja ekonomiczna przedsiębiorstwa w ostatnich 3 m.? (Pominięto odpowiedź - nie wiem, trudno powiedzieć)

SŁABE PROGNOZY KONDYCJI GOSPODARKI KRAJU

Z analiz Keralla Research wynika, że przedsiębiorcy prognozując sytuację gospodarczą kraju na trzeci kwartał uważają, że będzie ona gorsza niż w poprzednich trzech miesiącach.

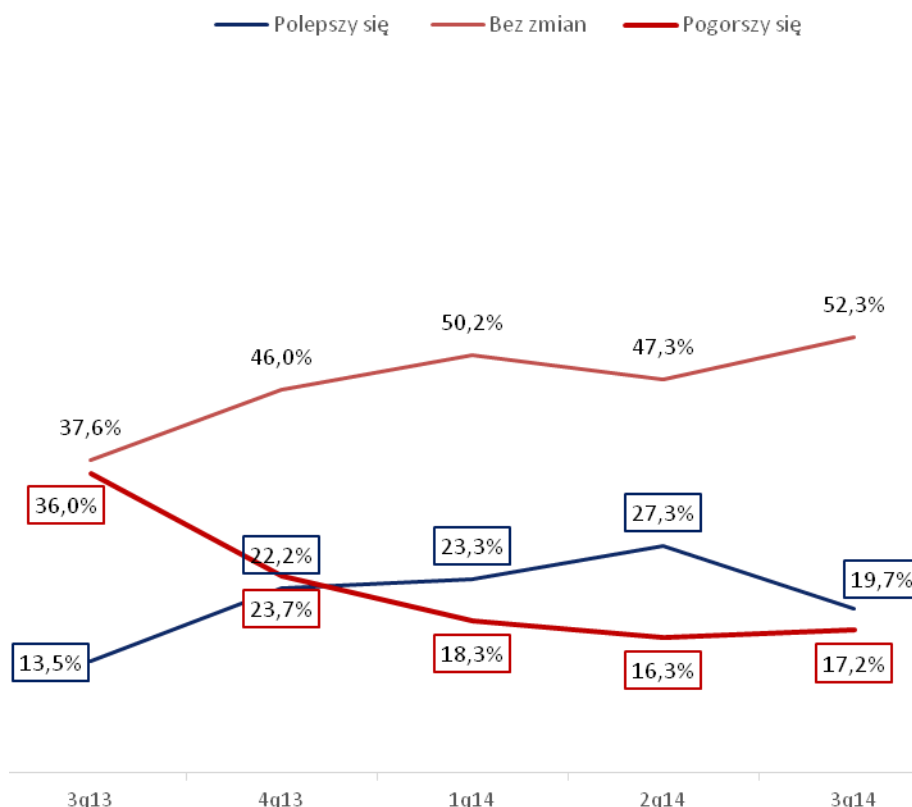
Do 19,7% stopniał udział firm, które oczekują dobrego scenariusza wydarzeń ekonomicznych kraju. Jeszcze kwartał temu ponad 27% badanych zakładało polepszenie kondycji gospodarki, a na początku roku ponad 23%. Dziś takie prognozy kreśli mniej, niż co piąty badany przedsiębiorca.

Odsetek przedsiębiorców oceniających, że w trzecim kwartale będzie gorzej, wyniósł 17,2%, czyli nieco więcej, niż trzy miesiące temu, lecz zdecydowanie mniej, niż rok temu w analogicznym okresie (wówczas prognozowało tak 36%).

Ponad połowa firm (52,3%) zakłada, że sytuacja gospodarcza kraju pozostanie bez zmian.

Jak zmieni się sytuacja gospodarcza Polski w ciągu kolejnych 3 m.?

(Pominięto odpowiedź - nie wiem, trudno powiedzieć)

SŁABSZE PROGNOZY KONDYCJI WŁASNEJ FIRMY

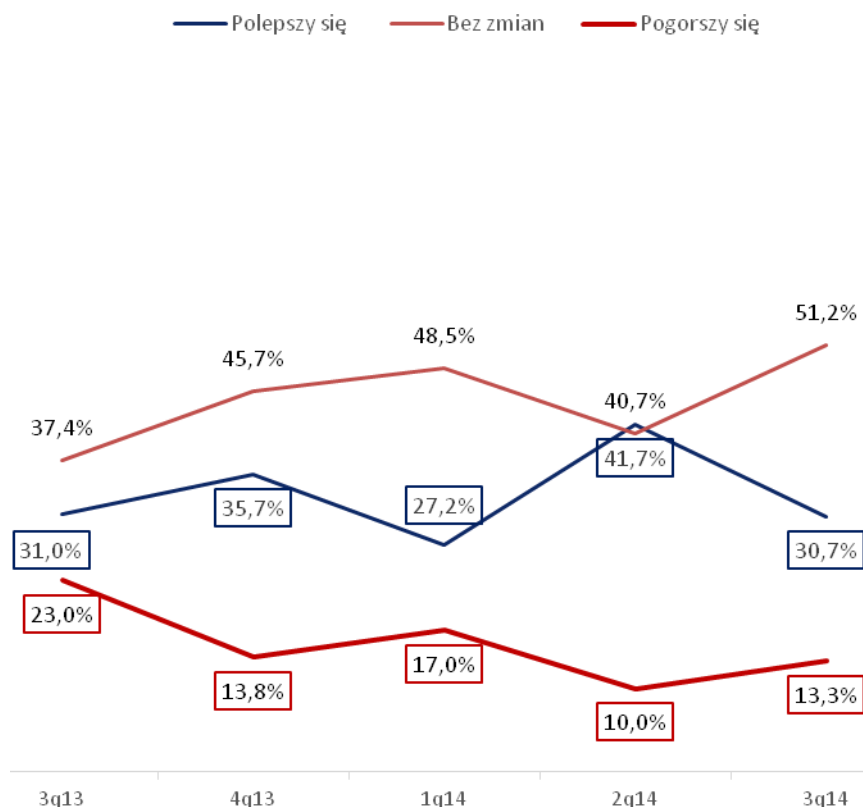
Bardzo dobre prognozy dotyczące kondycji własnej firmy, które zgłaszano w poprzedniej edycji badania są już nie aktualne.

W trzecim kwartale niewiele ponad 30% przedsiębiorców zakłada polepszenie sytuacji firmy, czyli mniej o 11 pkt. proc. niż trzy miesiące temu. Aktualny odczyt jest na poziomie tego, który był odnotowany rok temu o tej samej porze.

Pogorszenia kondycji firmy spodziewa się 13, 3% badanych, to więcej niż kwartał wcześniej (10%).

Ponad połowa badanych uważa, że kondycja ich firmy nie ulegnie zmianie w trzecim kwartale.

Jak zmieni się sytuacja ekonomiczna przedsiębiorstwa w ciągu kolejnych 3 m.?
(Pominięto odpowiedź - nie wiem, trudno powiedzieć).

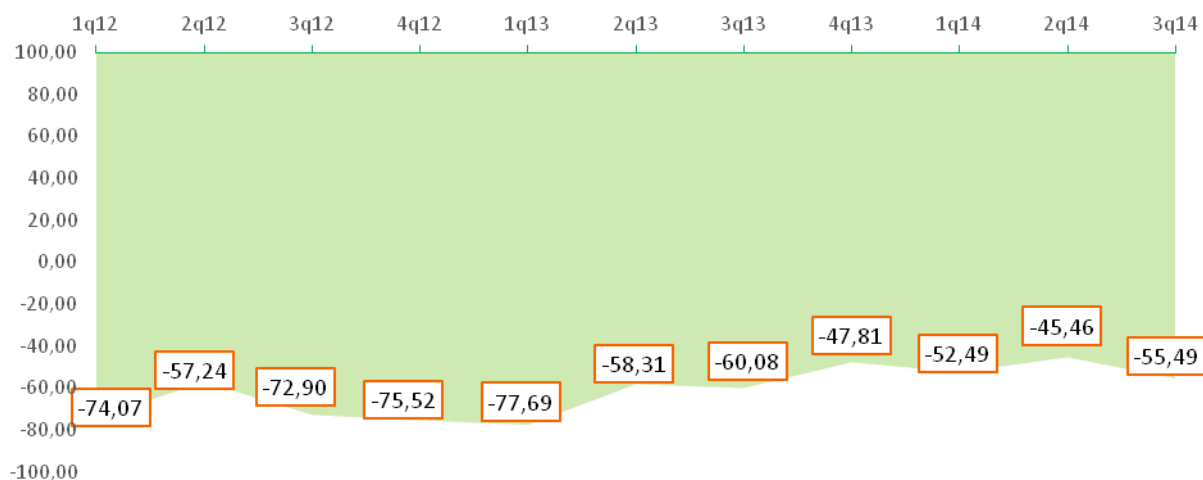

WSKAŹNIK NASTROJÓW KERNA OBNIŻYŁ SIĘ DO 55,49 PKT.

Wskaźnik nastrojów przedsiębiorstw KERNA wyniósł 55,49 pkt. na minusie, co wobec odczytu z poprzedniego kwartału oznacza spadek o 10,03 pkt., a wobec analogicznego okresu roku 2013 wartość KERNA jest wyższa o 4,59 pkt. Jak wskazywano w poprzednim raporcie lepsze odczyty drugiego kwartału, to efekt cyklu koniunkturalnego, któremu tym razem towarzyszyła eksplozja dobrych nastrojów, być może napędzana perspektywą dodatkowych zysków z faktu organizacji mundialu. Najwyraźniej lepsza sprzedaż spełniła się tylko w nielicznych branżach. Największy wpływ na spadek KERNA ma tym razem przekonanie firm, że trzeci kwartał będzie taki sam lub nawet gorszy, niż poprzedni.

WSKAŹNIK NASTROJÓW KERNA 2012-2014

NA PODSTAWIE OCEN WŁASNEJ FIRMY I OCEN KONDYCJI GOSPODARKI

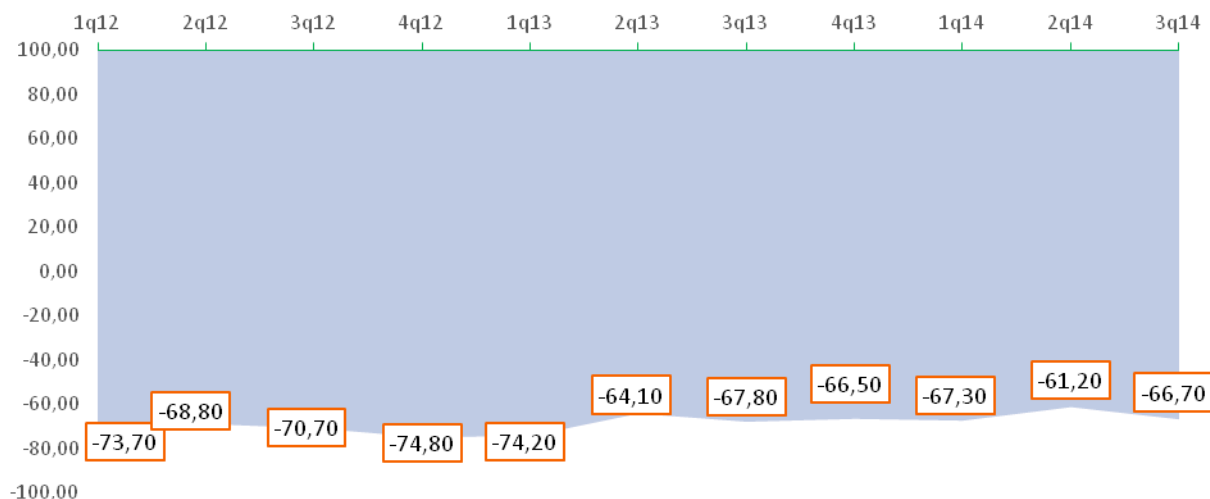
INDEX ZAIR OBNIŻYŁ SIĘ DO MINUS 66,7

Index ZAIR obrazujący skalę zakupów prowadzonych przez firmy MŚP oparty jest na wskazaniach o wydatkach na inwestycje i rezygnacji z planów zakupowych na dany kwartał w firmie. W tej edycji badania odczyt INDEXU ZAIR to 66,7 pkt. na minusie, co oznacza słabszą, niż w poprzednim kwartale skłonność inwestycyjną firm MŚP (o 5,5 pkt. mniej wobec ubiegłego kwartału).

Warto wskazać, że wobec analogicznego okresu roku 2013, INDEX ZAIR jest korzystniejszy r/r. Aktualny, odczyt tego faktora wskazuje, że przedsiębiorcy utrzymują inwestycje, choć należy podkreślić, że wciąż skala inwestowania, szczególnie, jeśli chodzi o ich kapitałochłonność, jest bardzo zachowawcza, a firmy z dużymi oporami, decydują się na angażowanie w długoterminowe zobowiązania.

INDEX ZAIR 2012-2014

NA PODSTAWIE DECYZJI O INWESTOWANIU LUB REZYGNACJI Z ZAKUPÓW

Autor: Izabella Młynarczyk, analityk rynku Instytutu Keralla Research

METODOLOGIA, PRÓBA

- ⇒ **Próba:** uczestnicy badania to mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, losowane z bazy danych GUS oraz branżowych zestawień bazodanowych. Próba jest ogólnopolska, reprezentatywna, wynosi **N = 600**. Błąd pomiaru +/- 4 proc., poziom ufności 95 proc. Próba oddaje strukturę firm MŚP; badanie uwzględnia reprezentację firm mikro - zatrudniających do 9 osób.
- ⇒ **W badaniu biorą udział wyłącznie firmy prywatne**, prowadzące aktywną działalność zarobkową (firmy niepaństwowe, nie w stanie likwidacji).
- ⇒ **Respondent:** osoba odpowiedzialna lub współodpowiedzialna za zarządzanie firmą. Najczęściej właściciel, współwłaściciel firmy, dyrektor zarządzający, wspólnik, prezes, wiceprezes, członek zarządu, dyrektor finansowy, główny księgowy, osoba na stanowisku dyrektora lub inne osoby wskazane, jako odpowiedzialne za rozwój, zakupy, inwestycje. Jeden respondent - reprezentował jedną firmę.
- ⇒ **Technika:** wywiady telefoniczne wspomagane komputerowo (CATI). Realizacja: lipiec 2014.
- ⇒ **Badanie prowadzone jest co kwartał od 2009 roku.**